

Grundläggande granskning av Kommunstyrelsen

2025

Vännäs kommun

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning.....	2
1.1.	Bakgrund.....	2
1.2.	Syfte och revisionsfrågor.....	2
1.3.	Avgränsning.....	3
1.4.	Revisionskriterier.....	3
1.5.	Genomförande.....	4
2.	Granskningsresultat.....	5
2.1.	Inledning.....	5
2.2.	Styrning och uppföljning av verksamhet.....	5
2.3.	Styrning och uppföljning av ekonomi.....	6
2.4.	Intern kontroll.....	7
3.	Sammanfattande bedömning.....	8

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt *god revisionsred i kommunal verksamhet* ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionsred*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
  - Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
  - Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredsställande

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
  - Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
  - Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och är främst avgränsad till år 2025. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ Kommunstyrelsens reglemente
- ▶ Budget och verksamhetsplan 2025-2026, plan 2027
- ▶ Riktlinjer för intern kontroll

1.4.1. Kommunstyrelsens reglemente

Kommunstyrelsen är enligt reglemente (KF 2023-02-27 § 4) kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har helhetsansvaret för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över samtliga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och övriga samarbetsorgan.

1.4.2. Budget och verksamhetsplan 2025-2026, plan 2027

Enligt Vännäs kommuns budget och verksamhetsplan 2025-2026, plan 2027 (KF 2024-06-18 § 43) fastställer kommunfullmäktige övergripande mål uppdelade i fyra perspektiv; *ekonomi, medborgare, medarbetare* och *samhällsutveckling*. Målen utgår från visionen om det *upplevelsenära Vännäs*. Kommunstyrelsen och nämnderna ska årligen bryta ned kommunfullmäktiges övergripande mål i nämndspecifika mål med indikatorer.¹

Nämnderna redovisar varje höst sina mål, inklusive verksamhetsplaner med indikatorer, för kommunfullmäktige. Hur nämnderna utformar sina målsättningar bör ske i dialog med kommunstyrelsen.

Mål och resultat följs upp i årsredovisningen. I samband med tertialbokslut ska en preliminär bedömning göras om målen kommer uppnås. Om bedömningen är att målet inte kommer att uppnås ska det i uppföljningen även ingå en beskrivning av vilka insatser som kommer att genomföras för att målet ska uppnås. Kommunstyrelsen tar fram regler för resultatuppföljning.

---

¹ Kommunfullmäktige har i juni 2025 beslutat om en ny styrmodell och koncernövergripande mål för kommunen som gäller från och med 2026 (KF 2025-06-10 § 24).

1.4.3. Riktlinjer för intern kontroll

Riktlinjer för intern kontroll i Vännäs kommun (KF 2020-10-12 § 101) anger att den interna kontrollen är ett verktyg för att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges beslut och bestämmelser i lagar. En bra intern kontroll förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister som hindrar kommunen att nå sina mål på ett effektivt och säkert sätt.

Kommunstyrelsen har huvudansvaret för den interna kontrollen inom kommunen. Utöver att bedriva intern kontroll över sina egna verksamheter ska kommunstyrelsen även se över att den fungerar väl i nämnderna.

Intern kontrollplan ska upprättas av varje nämnd under det första kvartalet. Dessa steg ska utföras som en del av den interna kontrollen:

- ▶ Riskanalys.
- ▶ Intern kontrollplan.
- ▶ Uppföljning - Sker löpande enligt beslutat årshjul av ansvarig nämnd/styrelse. Vid slutet av varje år rapporterar nämnderna till kommunstyrelsen, kommunstyrelsen gör sedan en helhetsbedömning av arbetet i årsredovisningen.

1.5. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning (tex protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och årsrapporter/verksamhetsberättelser).

Vi använder oss av följande bedömningskala för att besvara revisionsfrågorna och kontrollpunkterna i tabellerna:

Ja, i allt väsentligt.	Grön
Delvis, viss avvikelse.	Gul
Nej, väsentlig avvikelse.	Röd
Ej tillämbart.	Grå

2. Granskningsresultat

2.1. Inledning

I nedanstående avsnitt redogörs för granskningens iakttagelser. Vi har utifrån granskningens tre övergripande revisionsfrågor delat upp dessa i tre avsnitt där våra iakttagelser per fråga sammanställs i tabeller. Granskningens resultat sammanställs i avsnitt tre där granskningens syfte och revisionsfrågor besvaras.

2.2. Styrning och uppföljning av verksamhet

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens verksamhetsstyrning och uppföljning. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Kontrollpunkter: Verksamhetsstyrning och uppföljning	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Beslutat om verksamhetsmål	Ja	Styrelsen beslutade om verksamhetsmål vid sammanträdet 2024-06-25.
Beslutat om nyckeltal för att mäta måluppfyllelsen	Ja	Styrelsen ska ange mål- och resultatindikatorer för att mäta måluppfyllelsen. I verksamhetsplan anger kommunstyrelsen mål och indikatorer kopplade till dessa.
Följt upp verksamheten löpande under året	Ja	Styrelsen har följt upp verksamheten i en delårsrapport och behandlat det vid sammanträdet 2025-09-30. Styrelsen prognostiserade enligt delårsrapporten att: <ul style="list-style-type: none"> ▶ 10 mål uppfylls ▶ 6 mål delvis uppfylls Vi noterar att flera av indikatorerna som når delvis måluppfyllelse mäts genom medborgarundersökning vartannat år.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse	Ja	Styrelsen har inte beslutat om några åtgärder för att nå högre måluppfyllelse. Däremot framgår av rapporteringen att åtgärder pågår och planeras för mål med låg måluppfyllelse. Vi noterar också att utfallet avseende verksamhetsmålen blev bättre än prognosen i delårsrapporten.
Följt upp verksamheten i en årsrapport	Ja	Styrelsen har följt upp verksamheten i en årsrapport och behandlat den vid sammanträdet 2026-02-10.
Når målen för verksamheten	Ja	Styrelsen bedömer att 12 verksamhetsmål är uppfyllda och 4 mål är delvis uppfyllda.

2.2.1. Övriga iakttagelser

Under året har vi genomfört en uppföljande granskning av kommunstyrelsens ägarstyrning, baserat på en tidigare granskning från 2022.

Granskningen visade att kommunstyrelsen **inte** har säkerställt att rekommendationerna har åtgärdats i tillräcklig utsträckning. Granskningsresultatet avseende den uppföljande granskningen dokumenteras i en separat rapport.

2.3. Styrning och uppföljning av ekonomi

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens styrning och uppföljning av ekonomin. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar.

Kontrollpunkter: Ekonomistyrning och uppföljning	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Beslutat om budget inom tilldelade ramar för innevarande år	Ja	Styrelsen beslutade om budget vid sammanträdet 2024-06-25.
Följt upp ekonomin löpande under året	Ja	Styrelsen har följt upp ekonomin i tertialrapporter och behandlat dessa vid sammanträdena 2025-05-20 och 2025-09-30. Styrelsen prognostiserade per april att på helåret lämna en budget i balans. Per augusti prognostiserade styrelsen ett underskott om 0,4 mnkr för året.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	ET	I delårsrapporten prognostiserar styrelsen ett underskott på 0,4 mnkr (0,3%) av budgeten. Utifrån detta bedömde styrelsen att målet om en ekonomi i balans inte skulle uppnås. Av delårsrapporten framgår inga planerade åtgärder för att nå målet. Enligt vår bedömning var dock den prognostiserade avvikelser så liten att behovet av åtgärder var litet. Dock bör kommunstyrelsen generellt säkerställa att åtgärder vidtas vid prognoser om bristande måluppfyllelse.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	Ja	Styrelsen har följt upp ekonomin i en årsrapport och behandlat den vid sammanträdet 2026-02-10.
Når målen för ekonomin (inkl. budget)	Ja	Styrelsen redovisar ett överskott om 8,9 mnkr och bedömer att målet om en budget i balans uppfylls.

2.4. Intern kontroll

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens interna kontroll. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om kommunstyrelsen har säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Kontrollpunkter:	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Intern kontroll		
Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi	Ja	Internkontrollplanen innehåller en riskanalys avseende styrelsens verksamhet och ekonomi.
Beslutat om en internkontrollplan	Ja	Styrelsen beslutade om internkontrollplan för 2025 vid sammanträdet 2025-03-18.
Följt upp internkontrollplanen	Ja	Styrelsen har genomfört en delårsuppföljning och behandlat denna vid sammanträdet 2025-06-17. Styrelsen har även genomfört en uppföljning för helåret och behandlat denna vid sammanträdet 2026-02-10.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	Ja	Enligt uppföljningen har vissa avvikelser uppmärksammats. Av uppföljning framgår att styrelsen har vidtagit ett antal åtgärder.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att kommunstyrelsen **har** säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen är tillräcklig. Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
<p>Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?</p> <p><i>(Baseras på avsnitt 2.2)</i></p>	Ja	<p>Bedömningen baseras på att styrelsen har beslutat om en verksamhetsplan och följt upp den i enlighet med fullmäktiges styrmodell. Bedömningen baseras även på att styrelsen uppnår en god måluppfyllelse. Rapporteringen tydliggör dock inte att åtgärder vidtagits när styrelsen bedömer att målen endast delvis uppnås.</p> <p>Under året har vi genomfört en uppföljande granskning av kommunstyrelsens ägarstyrning, baserat på en tidigare granskning från 2022.</p> <p>Granskningen visade att kommunstyrelsen inte har säkerställt att rekommendationerna har åtgärdats i tillräcklig utsträckning. Granskningsresultatet avseende den uppföljande granskningen dokumenteras i en separat rapport.</p>
<p>Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?</p> <p><i>(Baseras på avsnitt 2.3)</i></p>	Ja	<p>Bedömningen baseras på att styrelsen har beslutat om en budget följt upp den i enlighet med fullmäktiges styrmodell. Bedömningen baseras även på att styrelsen redovisar ett överskott och uppnår sitt ekonomiska mål.</p>
<p>Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll?</p> <p><i>(Baseras på avsnitt 2.4)</i></p>	Ja	<p>Bedömningen baseras på att styrelsen har arbetat med intern kontroll i enlighet med fullmäktiges riktlinjer.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställa att ändamålsenliga åtgärder vidtas, och/eller synliggörs, vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende verksamhet och ekonomi.

Vännäs mars 2026

Jonna Aimoson
Verksamhetsrevisor, EY

Max Stenman
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY